EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 08 20
COM(2021) 485 final

2021/0276 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Italijai leidžiama pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį taikyti sumažintus akcizo tarifus į Kampjone d'Italijos savivaldybę tiekiamam gazoliui, kuris bus naudojamas šildymui, ir elektros energijai, tiekiamai į tą savivaldybę

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimas reglamentuojamas 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičiančia Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą[1] (toliau – Energijos mokesčių direktyva, arba Direktyva).

Pagal Direktyvos 19 straipsnio 1 dalį, be Direktyvoje, ypač jos 5, 15 ir 17 straipsniuose, išdėstytų nuostatų, Taryba, Komisijai pasiūlius, bet kuriai valstybei narei gali vieningai leisti toliau atleisti nuo mokesčių ar juos sumažinti remiantis konkrečios politikos sumetimais.

Italijos savivaldybė Kampjone d'Italija – labai mažas ir nedaug gyventojų turintis Italijos eksklavas, esantis Šveicarijos teritorijoje[2]. Kampjone d'Italija teritoriją, kuri iš dalies ribojasi su Lugano ežeru, supa Šveicarijos Tičino kantonas.

Tas eksklavas pasižymi stačia orografine struktūra, kuri nelabai tinka urbanizacijai, ir, apskritai, riboja prieigą, todėl joje vykdyti pramoninę veiklą yra sunkiau.

Be to, Kampjone d'Italiją yra ištikusi gili ekonominė krizė (ją dar labiau paaštrino COVID-19 pandemija) dėl lošimo namų, kurie buvo beveik vienintelė šio eksklavo ekonominė veikla, uždarymo.

Galiausiai, 2020 m. sausio 1 d.[3] Kampjone d'Italija savivaldybei tapus Sąjungos muitų teritorijos dalimi, dar labiau išaugo energinių produktų (elektros energijos ir gazolio, kuris naudojamas kaip kuras šildymui) kaina[4].

Italijos valdžios institucijų teigimu, dėl ypatingos Kampjone d'Italijos savivaldybės geografinės padėties, taip pat dėl to, kad joje nėra dujų tiekimo tinklo, o klimato sąlygos – nepalankios, energijos sąnaudos išaugo , nepriklausomai nuo to, ar dujos būtų tiekiamos iš Šveicarijos, ar iš artimiausios Italijos provincijos. Visų pirma mažiausias krosnių kuro tiekimo iš Italijos atstumas yra apie 30 km (atstumas tarp Kampjone d'Italijos ir Komo). Be to, būtinybė atlikti muitinės formalumus kertant Italijos ir Šveicarijos sienas labai atgraso Italijos ekonominės veiklos vykdytojus nuo šių operacijų vykdymo, be to, susidaro papildomų išlaidų.

2020 m. rugpjūčio 7 d. raštu Italijos valdžios institucijos paprašė leisti taikyti sumažintus akcizo tarifus, taikomus į Kampjone d'Italijos savivaldybės teritoriją tiekiamam gazoliui, kuris būtų naudojamas šildymui, ir elektros energijai. Pagrįsdama savo prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, Italija atkreipia dėmesį į pirmiau apibūdintą išskirtinę Kampjone d'Italijos padėtį.

Siūlomi tarifai: 0,0005 EUR už vieną kWh elektros energijos, kai ji naudojama kitoms nei namų ūkių reikmėms, ir 0,001 EUR už vieną kWh elektros energijos, kai ji naudojama namų

---

1 OL L 283, 2003 10 31, p. 51–70.

2 Apie 2,6 km², iš kurių 0,9 km² yra žemė ir 1,7 km² – ežeras, o nuolatinių gyventojų (2019 m. sausio 1 d. duomenimis) – 1 961.

3 Šis naujas Kampjone d'Italijos muitinis ir mokestinis statusas buvo nustatytas 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/474 ir 2019 m. vasario 18 d. Tarybos direktyva (ES) 2019/475.

4 2020 m. sausio 1 d. Kampjone d'Italijai tapus Sąjungos muitų teritorijos dalimi, dėl akcizo ir PVM mokesčių labai išaugo energijos kaina Kampjone d'Italijoje esantiems vartotojams: elektros energijos – beveik 18 %, gazolio – 22 %.

ūkio reikmėms – tai atitinka ne tik 4 % nacionalinio akcizo, bet ir Energijos mokesčių direktyvoje numatytus atitinkamus minimalius tarifus. Siūlomas gazolio, naudojamo šildymo reikmėms, tarifas – 201,50 EUR už 1 000 litrų, t. y. 50 % nacionaliniu lygmeniu taikomo tarifo, kuris išlieka didesnis už Energijos mokesčių direktyvoje nustatytą minimalų tarifą.

Tokiu būdu netiesioginiai mokesčiai, taikomi šiems Kampjone d'Italijoje naudojamiems energiniams produktams, iš esmės būtų tokie patys, kaip Šveicarijoje[5].

Prašydama leidimo Italija siekia sumažinti dideles į tą teritoriją tiekiamos energijos namų ūkiams ir įmonėms sąnaudas, nes tie energiniai produktai naudojami šildymui (gazolis) ir siekiant patenkinti visus įprastus kasdienius poreikius, susijusius su elektros energijos vartojimu (apšvietimui, buitinių prietaisų eksploatavimui, šildymui ir vėsinimui ir kt.).

Ši mokesčių lengvata leistų sumažinti papildomas Kampjone d'Italijos gyventojų šildymui skirtas išlaidas, atsirandančias dėl šalto klimato, sunkumų įsigyjant kurą ir išlaidų, susijusių su specialių reikalavimų laikymusi.

Taigi, atrodo, kad ši priemonė yra tinkama specifinei Italijos savivaldybės padėčiai ištaisyti.

Galiojimo laikotarpį prašoma nustatyti šešeriems metams nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2027 m. birželio 30 d., o tai neviršija pagal Energijos mokesčių direktyvos 19 straipsnį leidžiamo maksimalaus laikotarpio.

Mokesčių lengvata negali būti taikoma kartu su kitais akcizo mokesčio sumažinimais. Ji būtų skirta vartojimo produktams Kampjone d'Italijos savivaldybėje.

Apskaičiuota, kad metinės biudžeto išlaidos sieks 0,105 mln. EUR.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Energijos mokesčių direktyvos nuostatos

Direktyvos 19 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Be ankstesniuose straipsniuose išdėstytų nuostatų, ypač 5, 15 ir 17 straipsniuose, Taryba, Komisijai pasiūlius, bet kuriai valstybei narei gali vieningai leisti toliau atleisti nuo mokesčių ar juos sumažinti remiantis konkrečios politikos sumetimais."

Šiuo mokesčių sumažinimu Italijos valdžios institucijos siekia sumažinti krizės, darančios poveikį Kampjone d'Italijos gyventojams, socialinius ir ekonominius padarinius: sušvelninti didesnių pirkimo išlaidų įsigyjant krosnių kurą ir elektros energiją poveikį.

Galimybė nustatyti palankų apmokestinimą tam tikriems į Italijai priklausančią Kampjone d'Italijos savivaldybę tiekiamiems energiniams produktams ir elektros energijai numatyta pagal Direktyvos 19 straipsnį, nes juo siekiama leisti valstybėms narėms toliau taikyti atleidimą nuo mokesčių ar juos sumažinti remiantis konkrečios politikos sumetimais.

Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnio 2 dalyje šiai priemonės rūšiai nustatytas maksimalus šešerių metų laikotarpis, kuris gali būti atnaujintas. Atsižvelgdama į tai, kad nėra jokio neigiamo dabartinio susitarimo dėl ES vidaus prekybos ir dėl bendro degalų apmokestinimo lygio Italijoje poveikio, Komisija siūlo šiame etape suteikti leidimą, kurio prašo Italija, šešeriems metams, t. y. nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2027 m. birželio 30 d. Vis dėlto nukrypti leidžianti priemonė neturėtų trukdyti būsimiems esamos teisinės sistemos pakeitimams, taip

[5] Elektros energija ir gazolis vis tiek būtų 7–8 % brangesni.

pat turėtų būti atsižvelgta į būsimą Energijos mokesčių direktyvos peržiūrą ir į tai, kad Taryba gali priimti teisės aktą, grindžiamą Komisijos pasiūlymu iš dalies pakeisti Energijos mokesčių direktyvą. Tokia peržiūra grindžiama Energijos mokesčių direktyvos[6] vertinimu ir 2019 m. lapkričio 28 d. Tarybos išvadomis dėl ES energijos mokesčių sistemos[7]. Šiose išvadose Taryba paprašė Komisijos išnagrinėti ir įvertinti galimus variantus, siekiant tinkamu laiku paskelbti pasiūlymą dėl Energijos mokesčių direktyvos peržiūros. Be to, ji paragino Komisiją itin didelį dėmesį skirti Direktyvos taikymo sričiai, minimaliems tarifams ir konkrečiam mokesčių sumažinimui ar atleidimui nuo jų.

Nors šiomis aplinkybėmis atrodo tikslinga suteikti leidimą prašomam laikotarpiui, nukrypti leidžiančios priemonės galiojimas turėtų priklausyti nuo šią sritį reglamentuojančių bendrųjų nuostatų įsigaliojimo iki 2027 m. birželio mėn. pabaigos.

Valstybės pagalbos taisyklės

Priemonė gali būti valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Kadangi sumažintas tarifas yra didesnis už minimalius ES tarifus, priemonei būtų taikomas Reglamento 651/2014/ES (Bendrojo bendrosios išimties reglamento) 44 straipsnis. 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrajam bendrosios išimties reglamentui baigus galioti, išimtis pagalbai taikoma šešių mėnesių suderinimo laikotarpiu (žr. Bendrojo bendrosios išimties reglamento 58 straipsnio 4 dalį). Šis sprendimas neturi poveikio taikomoms valstybės pagalbos taisyklėms tuo laikotarpiu, kurį apima leidžianti nukrypti nuostata.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Komisija, atsižvelgdama į tinkamą vidaus rinkos veikimą, poreikį užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir ES sveikatos, aplinkos, energetikos ir transporto politiką, privalo išnagrinėti kiekvieną pagal Energijos mokesčių direktyvos 19 straipsnį pateikiamą prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą.

Mokesčių diferencijavimas iš dalies sumažina papildomas išlaidas, patiriamas perkant krosnių kurą ir elektros energiją Italijos Kampjone d'Italijos savivaldybėje, kuri yra ypač nepalankioje padėtyje, palyginti su likusia Italijos dalimi, ir kuriai dėl standartinio mokesčių tarifo atsirastų pernelyg didelė mokesčių našta. Iš tiesų dėl ypatingos geografinės padėties, prieigos prie gamtinių dujų tinklo nebuvimo ir nepalankių klimato sąlygų energinių produktų tiekimo sąnaudos yra didesnės.

Sumažinti tiek krosnių kuro, tiek elektros energijos apmokestinimo tarifai leistų Kampjone d'Italijos namų ūkiams ir įmonėms išvengti energinių produktų kainų didėjimo. Apmokestinimas išlieka toks pat arba didesnis nei Energijos mokesčių direktyvoje nustatyti ES minimalūs apmokestinimo lygiai.

Nebuvo nustatyta, kad priemonė būtų nesuderinama su atitinkamomis ES energetikos politikos nuostatomis.

Be to, priemonė yra priimtina tinkamo vidaus rinkos veikimo ir būtinybės užtikrinti sąžiningą konkurenciją požiūriu. Atsižvelgiant į ribotą teritorinį ir finansinį poveikį, priemonė neiškreipia konkurencijos ir netrukdo vidaus rinkos veikimui.

Galiausiai mokesčio sumažinimas nėra sumuojamas su kokiu nors kitu mokesčių sumažinimu.

---

6 SWD(2019) 329 *final*.

7 2019 m. lapkričio 28 d. Tarybos išvados, 14608/19, FISC. 458.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Tarybos direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Netiesioginio apmokestinimo sritis, kuriai taikomas SESV 113 straipsnis, pati savaime nepriklauso išimtinei Europos Sąjungos kompetencijai, kaip apibrėžta SESV 3 straipsnyje.

Tačiau pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį Tarybai pagal antrinę teisę yra suteikta išimtinė kompetencija, vadovaujantis minėta nuostata, leisti valstybei narei toliau taikyti atleidimą nuo mokesčių ar juos sumažinti. Taigi pačios valstybės narės be Tarybos to padaryti negali. Todėl subsidiarumo principas šiam įgyvendinimo sprendimui netaikomas. Bet kuriuo atveju, kadangi šis aktas nėra teisėkūros procedūra priimamo akto projektas, jo pagal Sutarčių protokolą Nr. 2 nereikia perduoti nacionaliniams parlamentams peržiūrėti, ar jis atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Mokesčių sumažinimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti. Mokesčių sumažinimas taikomas labai nedidelėje geografinėje vietovėje. Leisti taikyti mokesčių tarifai yra lygūs arba didesni už Direktyvoje nustatytus minimalius apmokestinimo lygius.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas. Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnyje numatyta tik ši priemonė.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Priemonei įgyvendinti galiojančių teisės aktų vertinimo atlikti nereikia.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Šis pasiūlymas pagrįstas Italijos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas yra susijęs su leidimo suteikimu vienai valstybei narei jos pačios prašymu, tad jo poveikio vertinimas nereikalingas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šia priemone supaprastinimas neatliekamas. Priemonė priimama Italijai pateikus prašymą ir yra skirta tik šiai valstybei narei.

- **Pagrindinės teisės**

Ši priemonė pagrindinėms teisėms įtakos neturi.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šia priemone nesukuriama jokios finansinės ir administracinės naštos Sąjungai. Todėl pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Įgyvendinimo planas nebūtinas. Šis pasiūlymas yra susijęs su leidimo taikyti mokesčio lengvatą suteikimu vienai valstybei narei jos pačios prašymu. Leidimas suteikiamas ribotam laikotarpiui iki 2027 m. birželio 30 d. Taikomi mokesčių tarifai bus lygūs Energijos mokesčių direktyva nustatytam minimaliam apmokestinimo lygiui arba didesni. Priemonė gali būti vertinama, jeigu pasibaigus galiojimo laikotarpiui bus pateiktas prašymas pratęsti jos galiojimą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Aiškinamųjų dokumentų dėl šio pasiūlymo perkėlimo į nacionalinę teisę nereikia.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomi tarifai: 0,0005 EUR už vieną kWh elektros energijos, kai ji naudojama kitoms nei namų ūkių reikmėms, ir 0,001 EUR už vieną kWh elektros energijos, kai ji naudojama namų ūkio reikmėms – tai atitinka Energijos mokesčių direktyvoje numatytas atitinkami minimalūs tarifai. Siūlomas gazolio, naudojamo šildymo reikmėms, tarifas – 201,50 EUR už 1 000 litrų, t. y. 50 % nacionaliniu lygmeniu taikomo tarifo, kuris išlieka didesnis už Energijos mokesčių direktyvoje nustatytą minimalų tarifą.

1 straipsnyje nustatyta, kad Italijai bus leidžiama taikyti sumažintus mokesčių tarifus į Kampjone d'Italijos savivaldybę tiekiamam gazoliui, kuris bus naudojamas šildymui, ir elektros energijai.

2 straipsnyje nustatoma, kad prašomas leidimas suteikiamas nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2027 m. birželio 30 d., kaip prašė Italija, neviršijant Direktyvoje nurodyto maksimalaus šešerių metų laikotarpio.

2021/0276 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Italijai leidžiama pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį taikyti sumažintus akcizo tarifus į Kampjone d'Italijos savivaldybę tiekiamam gazoliui, kuris bus naudojamas šildymui, ir elektros energijai, tiekiamai į tą savivaldybę

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/96/EB, pakeičiančią Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą[8], ypač į jos 19 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugpjūčio 7 d. raštu Italijos valdžios institucijos paprašė leisti pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį taikyti sumažintus akcizo tarifus, taikomus į Kampjone d'Italijos savivaldybę tiekiamam gazoliui, kuris bus naudojamas šildymui, ir elektros energijai. 2021 m. sausio 19 d. Italijos valdžios institucijos pateikė prašymą pagrindžiančios papildomos informacijos ir paaiškinimus. Buvo prašoma suteikti leidimą laikotarpiui nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2027 m. birželio 30 d.;

(2) Kampjone d'Italija savivaldybė – labai mažas ir nedaug gyventojų turintis Italijos eksklavas Šveicarijoje. Vietovė kalnuota, o tai riboja miestų plėtrą, pramoninę veiklą ir bendrą prieigą. Dėl savo geografinės padėties, nepakankamos prieigos prie gamtinių dujų tinklo ir nepalankių klimato sąlygų energinių produktų tiekimo į Kampjone d'Italija sąnaudos yra didelės, nepriklausomai nuo to, ar jie tiekiami iš Šveicarijos, ar iš Italijos. Be to, 2020 m. sausio 1 d. Kampjone d'Italija tapo Sąjungos muitų teritorijos dalimi, todėl išaugo namų ūkių ir įmonių energijos sąnaudos;

(3) akcizų diferencijavimu siekiama sumažinti dideles energijos sąnaudas;

(4) Komisija apsvarstė prašomą priemonę ir nustatė, kad ji neiškreipia konkurencijos, netrukdo tinkamai veikti vidaus rinkai ir negali būti laikoma nesuderinama su ES aplinkos, energetikos ir transporto politika. Sumažintas akcizo tarifas, taikomas gazoliui, ir elektros energijai ir toliau būtų lygus arba didesnis už Direktyvoje 2003/96/EB nustatytus minimalius apmokestinimo lygius ir iš dalies kompensuotų padidėjusias energijos sąnaudas savivaldybėje. Mokesčio sumažinimas nėra sumuojamas su kokiu nors kitu mokesčių sumažinimu;

(5) todėl Italijai turėtų būti leista Kampjone d'Italijos savivaldybėje elektros energijai ir gazoliui, kuris būtų naudojamas šildymui, taikyti sumažintus mokesčių tarifus;

(6) kiekvieno pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnio 2 dalį suteikiamo leidimo galiojimo laikotarpis turi būti griežtai apribotas. Siekiant Kampjone d'Italijos savivaldybei suteikti pakankamą tikrumą, leidimas turėtų būti suteikiamas šešerių

[8] OL L 283, 2003 10 31, p. 51.

metų laikotarpiui. Vis dėlto, siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta būsimai esamos teisinės sistemos raidai, tikslinga numatyti, kad jeigu Taryba, veikdama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113 straipsnio pagrindu, įvestų pakeistą bendrąją energinių produktų apmokestinimo sistemą, prie kurios šis leidimas nebūtų pritaikytas, jis nustotų galioti tą dieną, kurią būtų pradedamos taikyti tos pakeistos bendrosios sistemos taisyklės;

(7) šis sprendimas neturi poveikio Sąjungos taisyklių, susijusių su valstybės pagalba, taikymui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Italijai leidžiama leisti taikyti sumažintą akcizo tarifą į Kampjone d'Italijos savivaldybės teritoriją tiekiamam gazoliui, kuris būtų naudojamas šildymui, ir elektros energijai, jei laikomasi Direktyvos 2003/96/EB 9 ir 10 straipsniuose nurodytų minimalių apmokestinimo lygių.

2 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2027 m. birželio 30 d.

Tačiau jeigu Taryba, veikdama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113 straipsnio arba kitos susijusios nuostatos pagrindu, įvestų pakeistą bendrąją energinių produktų apmokestinimo sistemą, prie kurios šio sprendimo 1 straipsniu suteiktas leidimas nebūtų pritaikytas, šis sprendimas nustotų galioti tą dieną, kurią būtų pradedamos taikyti tos bendrosios taisyklės.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas